

PREMIILE PENTRU PATRIMONIUL ALE MINISTERULUI CULTURII ȘI CULTELOR

Virgil Ștefan NIȚULESCU

Încă din anul 2001, conducerea Ministerului Culturii și Cultelor a anunțat intenția recompensării muncii unora dintre cei care au avut realizări excepționale în domeniul protejării patrimoniului cultural național. După anunțarea premiilor care urmau să fie oferite și transmiterea proiectelor concurente, în primăvara anului 2002, Comisia Națională a Muzeelor și Colecțiilor și Comisia Națională a Monumentelor Istorice au recomandat conducerii Ministerului premianții. Într-o atmosferă sărbătorească, în aula Muzeului Național de Artă al României, secretarul de stat care coordonează în Minister departamentul pentru patrimoniul cultural național a fost amfitrionul ceremoniei de acordare a premiilor. „Scenariul“ s-a repetat identic în anul 2003. Fiecare dintre premianți ar merita, cu siguranță, măcar câteva rânduri care să redea justificarea acordării premiilor. Cum acest lucru nu este posibil lista premiilor acordate fiind foarte lungă, vom menționa, doar, numele câștigătorilor, având convingerea că, cel puțin, în domeniul muzeelor, meritele premianților sînt bine cunoscute. Iată, așadar, lista premianților pentru anul 2001:

Premiul Iosif Korodi: Centrului Național de Conservare și Restaurare a Cărții Vechi, pentru restaurarea bunurilor de bibliofilie

Premiul Dimitrie Leonida: Muzeului Tehnic „Prof. dr. ing. Dimitrie Leonida“ pentru proiectul expozițional Istoria creativității românești

Premiul Horia Bernea: Muzeului Țăranului Român, pentru Expoziția Munca (Focul Apa Vântul)

Premiul Romulus Vuia: Complexului Muzeal Național ASTRA, pentru reorganizare muzeală

Premiul Alexandru Tzigara-Samurcaș: Complexului Muzeal Național ASTRA, pentru Programul „Tezaurul Umane Vii“

Premiul Virgil Vătășianu: Complexului Muzeal Național ASTRA, pentru restaurarea complexului mulinologic din Rudăria, județul Caraș-Severin

Premiul Iulian Antonescu: Muzeului Brăilei, pentru reorganizare muzeală

Premiul Ștefan Balș: firmelor de proiectare și restaurare SC POLARH DESIGN SRL și SC RESTACO SRL, pentru proiectarea și restaurarea bisericii Mirăuți, din Suceava

Premiul Vasile Drăguț: pentru proiectul de cercetare istorică și arheologică și restaurare a picturii Mănăstirii Probota

Premiul Mihai Băcescu: Muzeului Național de Istorie Naturală „Grigore Antipa“, pentru Programul de evidență computerizată a colecțiilor de științe naturale

Premiul Grigore Antipa: Muzeului de Mineralogie, pentru proiectul „Expoziții temporare de mineralogie“

Premiul Ion Frunzetti: Muzeului de Artă din Constanța, pentru reorganizare muzeală

Premiul Emil Condurachi: Institutului de Arheologie „Vasile Pârvan“, pentru conservare in situ și reorganizare muzeală la Histria

Premiul Radu Popa: Centrului de Istorie și Civilizație Europeană Iași și Muzeului Național al Bucovinei, pentru

cercetări arheologice la Complexul medieval Hârlău și la Curtea Domnească din Suceava

Premiul Gheorghe Focșa: Muzeului Satului Maramureșean, pentru dezvoltarea Muzeului Etnografic în aer liber

Premiul Alexandru Oprea: Memorialului Ipotești Centrul Național de Studii „Mihai Eminescu“

Premiul Grigore Ionescu: Fundației „Transilvania Trust“, pentru restaurarea castelului Bánffy din Bonțida și pentru reabilitarea ansamblului arhitectonic de la Rimetea, județul Alba

Premiul Theodor Enescu: Muzeului Național de Artă al României, pentru redeschiderea Galeriei de Artă Românească Modernă

Premiul Tancred Bănățeanu: Muzeului de Etnografie din Brașov, pentru proiectul de organizare a Muzeului Etnografic din Săcele

Premiul Nicolae Ghika-Budești: pentru proiectarea și restaurarea Casei cu cerb din Sighișoara

Premiul Corina Nicolescu: Muzeului Național de Artă al României, pentru Expoziția Arta Țării Românești în secolele XIV-XVI

Premiul Adrian Rădulescu: Muzeului Național de Istorie a României, pentru Programul româno-francez de cercetare și valorificare a patrimoniului cultural de la Hârșova

Pentru anul 2003, lista premianților s-a dovedit a fi și mai generoasă. Astfel, au fost acordate Diplome de excelență pentru câțiva dintre cei care, de-a lungul carierei lor, au atins, într-adevăr, măiestria profesională: Maria Iacob, Alexandru Leluțiu, Panait I. Panait, Andrei Pănoiu, Radu Florescu, Florian Anastasiu, Horia Medeleanu, Petre Diaconu, Mircea Matei și Peter Derer. Activitatea altor specialiști a fost răsplătită prin Diplome de merit: Dan Nasta, Ion Ștefănescu, Olga Horșia, Eugenia Florescu, Constandina Stoian, Zoe Apostolache, Florica Cruceru

Postolache, Hedwig Formagiu, Gheorghe Dinuță, Marcela Săndulescu și Victor Teodorescu. Tot cu Diplome de merit a fost recompensată și activitatea unor instituții: Muzeul Național de Artă Contemporană, Muzeul Municipiului București, Muzeul Banatului, Muzeul Național Cotroceni, Muzeul Județean Bistrița-Năsăud, Complexul Muzeal de Științe Naturii Constanța, Muzeul Etnografic al Transilvaniei, Institutul de Cercetări Eco-Muzeale, Muzeul Național Brukenthal și Muzeul Județean Botoșani.

Iată și lista premianților:

Premiul Grigore Antipa: Complexului Muzeal de Științe Naturii Galați, pentru Programele de amenajare și de organizare a Acvariului și Serelor;

Premiul Gheorghe Focșa (pentru muzeologie): Direcției Județene pentru Cultură, Culte și Patrimoniul Cultural Național Vâlcea, Serviciului Ambiantare Expoziții, Centrului Internațional de Conferințe al Camerei Deputaților, Muzeului Județean Vâlcea, Centrului Județean de Conservare și Valorificare a Tradiției și Creației Populare Vâlcea, Bibliotecii Județene „Antim Ivireanul”, pentru Expoziția Sacralitatea asimilării și sinteze culturale din spațiul vâlcăan;

Premiul Alexandru Tzigara-Samurcaș (pentru muzeologie): Fundației Culturale „Zilele Octavian Goga”, pentru Proiectul de restaurare și de amenajare muzeală a Caselor Goga din Râșinari

Premiul Tancred Bănățeanu (pentru muzeologie): Muzeului Maramureșului, pentru Muzeul Culturii Evreiești din Maramureș Casa Elie Wiesel

Premiul Horia Bernea (pentru muzeologie): Fundației „Universitatea pentru Toți” Slatina, Centrului Național de Conservare și Valorificare a Tradiției și Creației Populare și Institutului de Etnografie și Folclor „Constantin Brăiloiu”, pentru Proiectul UNESCO pentru patrimoniul oral și imaterial „Tradiția Călușului“

Premiul Constantin și Hadrian Daicovicu (pentru muzeologie): Muzeul Civilizației Dacice și Romane, pentru Cercetările de la Germisara (Cigmău, jud. Hunedoara) Castrul militar

Premiul Mihai Băcescu (pentru muzeologie): Muzeului Național de Istorie Naturală „Grigore Antipa”, pentru Proiectul „Originea și evoluția vieții pe Pământ”

Premiul Alexandru Oprea (pentru muzeologie): Muzeului Județean de Istorie și Arheologie Prahova, pentru Muzeul Memorial „Nichita Stănescu”

Premiul Grigore Ionescu (pentru monumente istorice): Fundației Europene „Nicolae Titulescu” și colectivului de proiectare și restaurare, pentru restaurarea Casei „Nicolae Titulescu”

Premiul Ministerului Culturii și Cultelor Patrimoniu și Mecenat: S.C. Transalpin S.A. (d-nei ing. Adina Dinescu) și S.C. Construcții Băneasa S.R.L. (d-lui ing. Marian Bucur), pentru restaurarea și refuncționalizarea caselor Slătineanu și Duschek CASA CAPȘA

Premiul Ministerului Culturii și Cultelor și al Comisiei Naționale pentru UNESCO: S.C. Euro Mall Services SA (Director General Mădălin Matica), pentru CD-ROM-ul România patrimoniu mondial

Premiul Ștefan Balș (pentru monumente istorice): echipei pluridisciplinare de restaurare arhitectură, consolidare structură, realizare instalații, construcție, restaurare pictură, restaurare piatră, restaurare piatră, realizare studii, dirigentare lucrări (coordonatori proiect: arh. A.I. Botez, Dumitru Bahamat), pentru proiectul pentru salvarea și scoaterea din pericol prin consolidarea și restaurarea elementelor structurale, arhitecturale, a picturii murale și a sculpturii în piatră a bisericii „Nașterea Maicii Domnului” a fostei Mănăstiri Bordești, jud. Vrancea

Premiul Nicolae Ghika Budești (pentru monumente istorice): Fundației „Renașterea Pietroșiței Ruralia”, pentru susținerea restaurării bisericii Pietroșița, jud. Dâmbovița

Premiul Radu Popa (pentru istoria artei): S.C. PERS SRL și SC PAUL-CONSTRUCT SRL (coordonatori proiect: Ing. Rodica Donighevi și Paul Bănică), pentru conceptul de consolidare și tehnicile de execuție a lucrărilor la Biserica Sf. Nicolae Domnesc, Curtea de Argeș

Premiul Virgil Vătășianu (pentru istoria artei): GTZ Societatea Germană pentru Colaborare Tehnică, Primăria Municipiului Sibiu, Comitetul Sibiu 2000, pentru proiectul de cooperare româno-german „Reabilitarea Centru-lui Istoric Sibiu”

Premiul Dimitrie Leonida (pentru patrimoniul tehnic): Muzeului Agriculturii din România, pentru programul „Ferma model Perieți”

Premiul Iosif Korodi (pentru restaurare): Complexului Muzeal Național „Moldova”, pentru proiectul Conservarea Restaurarea Patrimoniului Mobil

Premiul Doina Darvaș (pentru conservare): ex aequo, Muzeului Satului, pentru proiectul „Restaurare de urgență 2002” și Complexului Național Muzeal ASTRA, pentru programul „Muzeologia de Urgență 2002”

Premiul Gheorghe Vartic (pentru restaurare): Centrului de Cultură „Palatele Brâncovenesti de la Porțile Bucureștiului” (șeful proiectului, arh. Alexandra Chiliman Juvara, și artistul plastic, restaurator piatră Marian Dăbuleanu, șeful colectiv restaurare piatră), pentru restaurarea elementelor din piatră și amenajările peisagistice de la Ansamblul istoric Mogoșoia

Premiul Iulian Antonescu (pentru muzeologie): Muzeului Județean Satu Mare, pentru reorganizarea expoziției permanente de arheologie

Premiul Romulus Vuia (pentru muzeologie): Muzeului Șvabilor Dunăreni din Ulm Germania, Muzeului Etnografic al Budapestei, Muzeului Laczko Dezso din Veszprem, Muzeului Wosinsky Mor din Szekszard, Muzeului Germanilor din Tata Ungaria, Muzeului Orașului Novi Sad Voievođina, Serbia-Muntenegru, Muzeului Banatului, Muzeului Banatului Montan, Complexului Muzeal Județean Arad și Muzeului Județean Satu Mare, pentru expoziția Internațională Povestea Caselor

Premiul Ion Frunzetti (pentru istoria artei): Muzeului Național de Artă al României, pentru expoziția Ion Gheorghiu In Memoriam

Premiul Petru Comarnescu (pentru istoria artei): Muzeul Brăilei, pentru retrospectiva Nicăpetre

Premiul Adrian Rădulescu (pentru muzeologie, arheologie): Muzeului Național de Istorie a României, pentru programul Româno Englez Southern Romanian Archaeological Project (Cercetarea locuirii neo-eneolitice de pe Valea Teleormanului)

Premiul Theodor Enescu (pentru istoria artei): Muzeului Județean de Artă Prahova, pentru Primăvara Muzeelor 2002 Proiectul „Întoarcerea la simțuri Trăsătura artei anilor '30“

Premiul Emil Condurachi (pentru muzeologie, arheologie): Institutului de Arheologie „Vasile Pârvan“, pentru cercetările arheologice de la Nufăru, jud. Tulcea

Premiul Vasile Drăguț (pentru monumente istorice): Muzeului Țăranului Român, pentru expoziția Religiozitate de sticlă. Icoana Țăranului Român

Premiul pentru conținut cultural Multimedia acordat, în premieră, de către Ministerul Culturii și Cultelor împreună cu Asociația Română pentru Multimedia Interactivă: ex aequo, Muzeului Țăranului Român, pentru seria de 5 CD-ROM-uri multimedia

Ochi în ochi și INFOTIM Timișoara, pentru site-ul Internet Patrimoniul Cultural Bănățean www.infotim.ro

Diploma Specială pentru conținut cultural Multimedia acordată în premieră de către Ministerul Culturii și Cultelor împreună cu Asociația Română pentru Multimedia Interactivă: Institutului pentru Tehnică de Calcul, pentru CD-ROM-ul multimedia interactiv Brâncuși

Premiul Corina Nicolescu (pentru muzeologie) și MARELE TROFEU: Muzeului Național de Artă a României, pentru Galeria de Artă Veche Românească

*
* *

Evident, nu este cazul să încercăm o evaluare a tuturor acestor premii. O citire mai atentă a listelor de mai sus ne-ar oferi, însă, nu doar posibilitatea extragerii unor concluzii privind scopurile pe care le urmărește Ministerul, întru îndeplinirea programelor sale în domeniul protejării patrimoniului cultural național (în sensul larg al acestei sintagme, definit de legislația specifică), ci și un tablou evident, parțial al eforturilor pe care breasla le-a făcut în acești ultimi ani. Dacă în ceea ce privește monumentele istorice nu vom încerca nici un fel de analiză, referitor la muzee, cred că se pot extrage cel puțin două concluzii (favorizate și de cunoașterea listelor de candidați la obținerea premiilor, liste pe care nu le-am mai reprodus aici). În primul rând, este vorba despre împărțirea tot mai evidentă a muzeelor României în două „clase“ de instituții: a) muzee care au înțeles care este menirea lor, care răspund interesului pe care trebuie să îl joace un așezământ aflat în folosul publicului, și pentru care nu există momente de pauză în activitatea profesională (ne gândim, aici, la instituții precum Complexul Muzeal Național ASTRA, Muzeul Național de Artă al României, Muzeul Național de

Istorie a României, Muzeul Brăilei, Muzeul Țăranului Român, Muzeul Agriculturii din România ș.a.m.d.); b) muzee pentru care rezultatele apar ocazional, determinate de conjuncturi favorabile și de impulsurile autorităților tutelare. O a doua concluzie are în vedere modernizarea serviciilor de marketing și relații publice ale câtorva muzee, care au înțeles că nu este suficient, doar, să duci pînă la capăt un proiect expozițional și de cercetare, ci și că este esențial să poți da acestui proiect un „ambalaj” care să îl facă prezentabil și inteligibil, atît pentru publicul larg, cît și pentru specialiști. În realitate, această a doua concluzie este o prelungire a celei dintîi, pentru că muzeele care și-au dezvoltat aceste servicii sînt cele din prima „clasă”, din „elită”. Cred că trebuie să acceptăm această realitate și că nu avem decît să încercăm încurajarea muzeelor „codășe” de a-și depăși condiția în care sînt menținute, exclusiv, de un management suficient și defectuos, ca

și de lipsa de interes a autorității tutelare. În această cursă care se prefigurează în rîndul instituțiilor muzeale românești nu există perdanti din naștere. Tocmai de aceea, așa după cum Ministerul Culturii și Cultelor a decis să premieze (și bine a făcut) excelența la senectute, cred că s-ar cuveni și premiarea acelor manageri, cercetători, muzeografi și specialiști care au reușit să obțină rezultate remarcabile înaintea împlinirii unui prag de vîrstă, să zicem, de 35 de ani. Această generație trebuie încurajată să preia răspunderile decizionale, de pe umerii celor care trecuți de 50 de ani, fiind au avut prilejul să dovedească, pînă acum, dacă au sau nu chemare pentru performanță înaltă în această profesie. Cei care au adus dovezi pozitive, evident, trebuie menținuți. Ceilalți, însă, este bine să fie înlocuiți, iar semnalul îl poate da și Ministerul, acolo unde autoritatea locală rămîne blocată în interese meschine și în politică de cartier.

ABSTRACT

During the last two years, the Ministry of Culture and Religious Affairs have offered a series of awards for those contributing to the preser-

vation and enhancing of the national cultural heritage. The author enlists the awards and comments on their significance.